

РОЗДІЛ 1 УКРАЇНСЬКА МОВА

УДК 811.161.2'373.2:801.81(=161.2)(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.47.1>

ІСТОРИЧНО-ЗНАЧУЩІ НАЙМЕНУВАННЯ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЧАСОПРОСТОРОВОЇ СЕМАНТИКИ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТІВ)

HISTORICALLY SIGNIFICANT NAMES AS A REFLECTION OF SPATIO-TEMPORAL SEMANTICS (BASED ON UKRAINIAN FOLKLORE TEXTS)

Дегрик І.С.,

orcid.org/0009-0005-3512-4307*аспірант кафедри української мови та журналістики
Уманського національного університету*

У статті досліджено семантику часу і простору історично-значущих найменувань та їх репрезентантів у структурі українських фольклорних текстів. Об'єктом дослідження визначено українські народні пісні, балади, перекази, думи, як різновиди фольклорних магичних текстів, у яких віддзеркалено народне світосприйняття, символіка та механізми вербалізації часопросторових уявлень. Показано часопросторову семантику як систему уявлень про час і простір, що відображає міфологічний світогляд українців, проявляється циклічністю і символічністю та несе глибоке смислове навантаження. Проаналізовано магичні тексти крізь призму людського досвіду, потреб і світогляду, де в центрі уваги опиняється людина (як носій традиції, творець та споживач магичного слова). Визначено функції досліджуваних найменувань у структурі українських фольклорних текстів, що відображають не лише сакральні уявлення про час і простір, а й життєві прагнення, емоції, страхи та надії того, хто звертається до магичної дії. Вивчено семантику хоронімів, ойконімів, оронімів, гідронімів, агіонімів, геортонімів та виявлено механізми вербалізації часопросторових уявлень українців у фольклорі, а також їхній вплив на збереження культурної пам'яті. У фольклорних текстах часові та просторові категорії набувають додаткового символічного навантаження: вони відображають уявлення про межу між світом людей і світом духів, про сакральні місця, про маршрути переміщення магичної сили, а також виконують роль маркерів, що локалізують події у конкретному географічному просторі, а також вказують на сакральний чи магичний статус місця. Історично-значущі найменування структурують фольклорний текст, відображають повагу і зацікавленість українців до релігійних свят, обрядових моментів та локальних місць, формуючи особливу часопросторову семантику.

Ключові слова: історично-значущі найменування, українські фольклорні тексти, час, простір, лексема, семантика, символ.

This article examines the semantics of time and space in historically significant place names and their representations within the structure of Ukrainian folklore texts. The objects of study are Ukrainian folk songs, ballads, legends, and dumas, as varieties of folkloric magical texts that reflect the folk worldview, symbolism, and mechanisms of verbalizing spatiotemporal concepts. The study demonstrates spatiotemporal semantics as a system of concepts regarding time and space that reflects the mythological worldview of Ukrainians, manifests itself through cyclicity and symbolism, and carries profound semantic significance. Magical texts are analyzed through the prism of human experience, needs, and worldview, with the focus on the individual (as the bearer of tradition, creator, and consumer of the magical word). The functions of the studied names within the structure of Ukrainian folklore texts are identified, reflecting not only sacred conceptions of time and space but also the life aspirations, emotions, fears, and hopes of those who resort to magical action. The semantics of choronyms, oikonyms, oronyms, hydronyms, agionyms, and geortonyms have been studied, and the mechanisms of verbalizing Ukrainians' spatiotemporal conceptions in folklore, as well as their influence on the preservation of cultural memory, have been identified. In folklore texts, temporal and spatial categories take on additional symbolic significance: they reflect notions of the boundary between the human world and the spirit world, of sacred places, and of the paths along which magical power travels; they also serve as markers that situate events within a specific geographical space and indicate a place's sacred or magical status. Historically significant names structure the folklore text, reflecting Ukrainians' respect for and interest in religious holidays, ritual moments, and local places, thereby forming a distinct spatio-temporal semantics.

Key words: historically significant names, Ukrainian folklore texts, time, space, lexeme, semantics, symbol.

Постановка проблеми. Час і простір належать до найскладніших характеристик буття. Актуальність дослідження інтерпретації часу і простору у фольклорних текстах, зокрема піснях, баладах, переказах, думах, обумовлена тим, що ці категорії є фундаментальними для розуміння структури народної світоглядної моделі. Час і простір у текстах українського фольклору відображають особливості сприйняття світу українцями, їх зв'язок із природними циклами та життєвими подіями. Саме через фольклорні тексти розкривається глибинна символіка, яка формує мовну картину світу та забезпечує передачу культурної пам'яті від покоління до покоління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науці аналіз фольклорних текстів здійснюється крізь призму міждисциплінарних підходів. Так, когнітивна лінгвістика аналізує, як у свідомості носіїв мови формуються уявлення про час і простір через структуру текстів. Сучасні підходи до аналізу фольклору ґрунтуються на комплексному вивченні тексту, його мовних, культурних та когнітивних особливостей, що дає змогу глибше зрозуміти механізми функціонування фольклорних текстів у народній традиції.

Історично-значущі найменування значною мірою відображають часопросторову семантику українських фольклорних текстів.

Н. Колесник зазначає, що «аналіз найуживаніших агіонімів українського пісенного фольклору переконує, що всі вони номінують персонажів, пов'язаних зі змінами пір року, із поклонінням предкам, а також святами створення світу, тобто дійових осіб давніх обрядів, будучи зовні християнськими, вони своєю внутрішньою формою співзвучні із дохристиянським розумінням Божественних заступників» [1, с. 97].

М.О. Вінтонів і Т.М. Вінтонів наголошують на важливому місці топонімів у мові, «оскільки зміна історичних епох, соціально-політичні перетворення в суспільстві віддзеркалюються в мові крізь призму онімів, змінюючи своє семантико-культурологічне наповнення» [2, с. 22]. Дослідники комплексно аналізують топоніми «крізь призму їхніх етимологічних, семантичних і прагматичних виявів» [2, с. 22], зазначаючи, що «під час етимологічного аналізу оніма розкривається історія українського народу, зокрема етапи заселення аналізованої території, беруться до уваги відомості з етнографії, географії, релігійства, культури тощо» [2, с. 23]; а «під впливом історичних подій та потреб соціуму виникають певні найменування в системі топонімного простору, вони часто марковані соціокультурним

складником, або емоційно-естетичними цінностями» [2, с. 24].

К.О. Мікрюкова зазначає, що «часто ойконіми, пов'язані з розвитком сюжету, з долею героя або героїні, формують підтекст твору або стають символами» [3, с. 37]. Ойконіми не тільки передають своєрідність місця, де відбуваються події, а й «дають змогу підкреслити особливості певної території» [3, с. 36]. К.О. Мікрюкова визначає такі функції ойконімів в авторській прозі: моделювання світу; хронологічного маркера відомих подій; орієнтира; динамізації; символічна; біографічна [3, с. 36–37].

Потребують дослідження історично-значущі найменування, що відображають часопросторову семантику, саме на матеріалі українських фольклорних текстів.

Постановка завдання: визначити основні типи історично-значущих найменувань, що зустрічаються у фольклорних текстах (хороніми, ойконіми, ороніми, гідроніми, дромоніми, агіоніми); проаналізувати функції цих найменувань у структурі українських народних пісень, балад, переказів, дум, як різновидів фольклорних магичних текстів; з'ясувати, як історично-значущі найменування формують часову та просторову семантику, структурують межу між буденним і сакральним, світом людей і світом духів.

Виклад основного матеріалу. Серед історично-значущих найменувань в українських фольклорних текстах зустрічаємо хороніми – власні назви обмежених територій, що мають певні межі, як-от історичні області, адміністративні райони, країни або місцевості. Це підклас топонімів, що описують географічні (природні) або адміністративні простори. Так, у переказі «Як домовик проганяв гостя»: *А в іншому селі **Київської області** мене поселили вже в людей, де сім'я. Він там був стройтіль і вистроїв хату на дві половини. То в одній половині вони жили й спали, а в другій ні, друга була пуста. То мене поселили в ту пусту, і сама я лягла спати. І тільки я заснула, як чую, що хтось бере мене за руку і тягне з кроваті! І знов я не спала. А на другу ніч кажу, що мені там погано спати самій, я ляжу тут з вами. Ну, то вони поклали мене тут, де батько лежав, і я вже з ними сплю. Але тільки задрімала, дивлюся, точна така серость, і йде через хату. То вже мене не зачепило. А пішло туди, в кухню, на ту половину. Це там, де я лежала, на цьому ліжку було зайнято, тут спав батько. А на тому ніхто не спав, то там домовик спав. То як я лягла, то він мене проганяв* [4, с. 67–68] історично-значущі найменування проявляються через

згадку про Київську область та село, що слугують хоронімами – назвами територій, які мають особливе значення для локалізації подій і формування просторової семантики. Саме ці просторові маркери не лише окреслюють географічні межі, а й відображають зв'язок людини з певною місцевістю та її традиціями. Через такі найменування фольклорний текст передає особливу атмосферу, дозволяє відчувати часову глибину та сакральність простору, де розгортаються події, підкреслюючи межу між буденним і магічним, між світом людей і світом духів. Хороніми у наведеному вище переказі виконують функцію не просто географічних орієнтирів, а й важливих семантичних елементів, які структурують часопросторову картину світу українського фольклору.

Історично-значущі найменування (*Україна, Вкраїна, Придніпрянина, Крим*) поширені в українських народних піснях: жартівливий піснє «Мав я раз дівчиноньку»: *Щоби врятуватися від спокуси, / Пішов, записався я в усусуси. / Приспів / Вже про галичаночку на думаю, / Бо на Придніпрянині десять маю. / Приспів* [5, с. 67]; у піснях про кохання «Взяв би я бандуру»: *Взяв би я бандуру та й заграє, що знає; / Через ту бандуру бандуристом став. / А все через очі, коли б я їх мав, / За ті карі очі душу б я віддав / Марусино, серце, пожалій мене, / Візьми моє серце, дай мені своє. / Де **Крим** за горами, де сонечко сяє, / Там моя голубка з жалю завмирає* [6, с. 51-52]; «Козак од'їжджає, дівчинонька плаче»: *Козак од'їжджає, / Дівчинонька плаче: / «Куди їдеш, козаче? / Козаче-соболю, / Візьми мене із собою / На **Вкраїну** далеку!»* [6, с. 67]; у козацькій піснє «Ой гай, мати»: *Ой гай, мати, ой гай, мати, / Ой гай зелененький; / Ой поїхав з **України** / Козак молоденький* [6, с. 196].

У переказі «Дівчина-відьма»: *Межи жінками трапляються декотрі відьми або опериці. Коли який отець має сім дочок, то сама наймолодша буде відьма. Отже, оде чоловік мав дочку-відьму. Коли прийшло **свято Юрія**, вона взяла дійницю, намастилася таков мастев, що її ніхто не видів, сіла на коцюбу і поїхала через каглу (тут – димар. – М.Д.) на **готар** (поле між селами – М.Д.). Разом з відьмами вона звирала росу від кожної звірини і зайшла до свого села до сусіди, щоби відібрати молоко його дуже молодий корові. Сусід цей не спав цілу ніч, а по браму стайні прибив борону з зубцями, котру робив потрошки цілий рік. Відьма, прийшовши до стайні, злупалася* [4, с. 75] засвідчено, що історично-значущі найменування служать ключовими маркерами часопросторової семантики.

Тут зустрічаємо такі лексеми, як *готар* (поле між селами), *село*, геортонім *свято Юрія*. *Готар* виступає ойконімом, що окреслює межу між поселеннями, підкреслюючи просторову структуру народного буття: саме такі топоніми дозволяють локалізувати події в реальному та символічному просторі, відчувати особливу атмосферу українського фольклору. *Село* згадується як місце проживання персонажів, і воно не просто географічний орієнтир, а частина традиційної картини світу, де розгортаються магічні події та обряди. *Свято Юрія* – це хронім, що позначає конкретний час року, пов'язаний із природними циклами та ритуалами, відображаючи традиційні уявлення про зміни у світі та сакральні моменти. Через такі найменування текст передає глибину часопросторових уявлень: події розгортаються не просто в абстрактному просторі, а в конкретному місці й у визначений час, що має культурне та символічне значення для українців. Історично-значущі найменування структурують фольклорний текст, створюючи межу між буденним і магічним, між світом людей і світом духів, забезпечуючи передачу традиційної картини світу від покоління до покоління. Вони формують семантику простору й часу, надаючи тексту особливого змісту та глибини, що дозволяє відчувати зв'язок із предками, природою та сакральним світом. Описове фольклорне мовлення, як зазначає І. Гунчик, передбачає розгортання вербального процесу в описово-епічній формі, а «експлікативна нарація передбачає зобразити й описати у хронотопі фольклорних персонажів або неживі об'єкти у їх різноманітних діях, процесах, які в підсумку відображають функціональне призначення цілого магічно-сакрального тексту» [7, с. 85].

У досліджуваних текстах зустрічаємо природний ойконім *луг Базалуг*: *То там вони собі пристань знімали, / Та в **луг Базалуг** гуляти із кгалляри виходжали; / То там вони собі в лузі Базалузі недовго промешкали...* [8, с. 49]; оронім *Савур-могила*: *Ей, то о **Савур-могили** ой! Прихожає, / (Одно – безділля / Друге – голодья / Третє – бездоріжся), – / До Савур-могили прихожає, / На Савур-могилу голову склоняє, / Гірко сльозами ридає* [8, с. 111].

Християнські агіоніми *Бог, Меланка* часто зустрічаємо у колядках та щедрівках: *Добрий вечір тоюї, господарю! / Стережи, **Боже**, твого товару. / Твого товару від всякого спадку, / Щоб не було якого припадку. Хорошеньку господиню маєш, / Хорошенько її поважаєш: / Як чашечка у меду, / Як соловейко у саду* [6, с. 8]; *Ой **Бог** йому дав хорошу жону в його дому* [6, с. 17];

Місяченьку, мій братику, / Зійди рано, постій мало, / Поки я бички позапрягаю, / Жито-пшеницю порозсіваю. Роди, **Боже**, жито й пше-ницю / Без кукілю, без метлиці, / А нам, діткам, по варяниці [6, с. 21]; *Наша Меланка* господиня, / На ополонці ложки мила, / Щедрий вечір, добрий вечір, / Добрим людям на здоров'я! [6, с. 21];

Ойконіми – власні назви населених пунктів (міст, селищ, сіл) функціонують у текстах українського фольклору: *В Києві* грім заgrimів, / А в Синяві стоять хмари, / А у Перемишлі дощі взишли... [6, с. 28]; «*Ти не знаєш, старий соколе, що робити. / Полети ти на Царгород город, жалібненько заквили...*» [8, с. 31].

У переказі «Відьма – колесо» *Там, де дорога з Губчі на Зеленці, був величезний горбок і цегельня. А ще раніше жили люди, жив там один дядько. В нього було господарство. І це дуже давно, років 12 тому, чув я таку байку – баби розказували. Що одного разу ввечері, чи там рано – вже не доберу толку – вийшов той дядько рано до хлівів. Як він дивиться, то котиться до його хазяйства колесо* [4, с. 88–89] історично-значущі найменування – *дорога з Губчі на Зеленці, горбок та цегельня* – відіграють важливу роль у формуванні часопросторової семантики тексту. Дорога з Губчі на Зеленці виступає ойконімічним і топонімічним маркером, що локалізує події у конкретному географічному просторі, дозволяє відчутти прив'язаність до певної місцевості, відтворити атмосферу народного буття та магічних подій. *Горбок і цегельня* – це ороніми, які вказують на рельєф і функціональні об'єкти, що були частиною повсякденного життя та господарства, створюючи межу між буденним і сакральним простором. Такі найменування не тільки окреслюють просторові координати, а й формують уявлення про минуле (дуже давно, років 12 тому), відображаючи часовий вимір, що дозволяє простежити зв'язок поколінь і передачу культурної пам'яті. Саме через ці лексеми фольклорний текст структурує межу між реальним і магічним світом, підкреслюючи особливість події та її значення для традиційної картини світу українців. Так, *дорога, горбок і цегельня* стають не лише географічними орієнтирами, а й символами простору, де відбуваються незвичайні явища, а згадка про «давно» – маркером часу, що вказує на глибину народної пам'яті та циклічність життя.

Гідронім *Дніпро* у переказі «Способи впізнання відьм» *Як відьма доїть корову, то її побачиши тільки крузь таку борону, щоб почав уранці робить да до заходу сонця і зробив. Ще можна пізнати відьму по тому, що, як топить її, то не*

тоне. Раз у якімсь-то селі, за Дніпром, неділь зо три не було дощу. От і почали топить баб, про которых говорено, що відьми. Так троє не потонуло, хоч і руки, і ноги були повз'язувані [4, с. 90] локалізує події у просторі, вказуючи на конкретну географічну область, що має особливе значення для української культури. *Дніпро* – це не просто річка, а символічна межа, яка в народних уявленнях розділяє різні світи, слугує кордоном між реальним і магічним, буденним і сакральним. Саме завдяки цьому просторовому маркеру текст набуває глибини, дозволяє відчутти атмосферу конкретної місцевості, її традицій та вірувань. Згадка про «неділь зо три не було дощу» відображає хронологічний вимір – хронім, що структурує події у часі, вказуючи на тривалу періодичність і зв'язок з природними циклами. Це також підкреслює важливість обрядових дій, які здійснюються у відповідний час, і вплив магічних подій на життя громади. Таким чином, історично-значущі найменування – *Дніпро* як гідронім і часовий маркер *неділь зо три* – формують семантику простору й часу у фольклорному тексті. Вони не лише окреслюють географічні й хронологічні координати, а й поглиблюють символічний зміст, створюючи межу між звичайним життям і магічними подіями, забезпечуючи передачу культурної пам'яті та традиційної картини світу українців від покоління до покоління. Саме через такі імена й часові маркери оживає глибинна символіка українського фольклору.

В українській баладі «Мала мати одну дочку» зустрічаємо ще один гідронім – *Дунай (Дунайочок)*: *Мала мати одну дочку, / Та й купала в барвіночку. / Та й купала, вишивала, Щастя-долі не вгадала. / Щастя-долі не вгадала, / За п'яниченьку віддала. / А п'яниця п'є, гуляє, / Йде додому, жінку лас. / – Іди, жінко, й утопись, / Бо ти мені не годишся. / Пішла мила до Дуная / Та й з Дунаєм розмовляє. / – Ой Дунаю, Дунайочку, / Прийми мене, хазяйочку* [9, с. 39], що виступає не лише як географічний орієнтир, а й як символічний маркер простору й часу. У наведеному уривку річка *Дунай* отримує особливу роль у структурі балади: вона стає місцем переходу, межею між життям і смертю, між буденним світом і сакральним простором. Звернення героїні до *Дуная* підкреслює глибокий зв'язок із природою, а сама річка постає як живий персонаж, здатний впливати на долю людини, що характерно для українського фольклору. Гідронім *Дунай* у баладі є маркером простору, що локалізує події у конкретній географічній площині, водночас створює атмосферу трагізму та безнадії. Саме біля *Дуная* розгортається кульмінаційний

момент балади, а саме: рішення героїні покинути земний світ, що символізує перетин сакральної межі. Річка виступає як межа між минулим і майбутнім, між земними стражданнями і обітницею нового буття, а її згадка в тексті вказує на циклічність життя, зв'язок поколінь і культурну пам'ять народу. З точки зору категорії часу, Дунай відіграє роль хронотопу, тобто простору, в якому відбуваються доленосні події. У фольклорній традиції річки часто асоціюються із сакральними моментами, переходами, очищенням і зміною життєвих циклів. Звернення до Дуная підсилює уявлення про річку як про живу істоту, що має владу над людською долею, і водночас відображає глибинну символіку українського фольклору: Дунай стає місцем, де час ніби зупиняється, а простір набуває сакрального значення.

Крім річки Дунай у баладі, де *Тихо, тихо Дунай воду несе, / А ще тихіше дівка косу чеше. / Що начеше, то на Дунай несе, / Що розпусте, то на Дунай пусте.* – Пливи, косо, цим Дунаєм просто... [9, с. 25], у пісні про кохання «В кінці греблі шумлять верби»: *В кінці греблі шумлять верби, / Що я насадила... / Нема того козаченька, / Що я полюбила. / Ой, нема козаченька, – / Поїхав за Десну; / Рости, рости, дівчинонько, / На другу весну!* [6, с. 52–53] функціонує річка Десна; а у козацькій пісні «Там, де Ятрань круто в'ється» зустрічаємо гідронім Ятрань: *Там, де Ятрань круто в'ється, / З-під каменя б'є вода – / Там дівчина воду брала, / Чорнобрива, молода* [6, с. 204].

У переказі «Способи впізнавання відьм» *Ще коли хочеш познати відьму, то стережи купального попелу. Вони купальний попел варять у воді, як треба летить на Лису гору, да як побризкає себе тею водою, то й полетить у комен* [4, с. 91] оронім Лиса гора є ключовим для формування часопросторової семантики у фольклорному тексті. Лиса гора – це не просто топонім, а символічний простір, який у народних віруваннях асоціюється з місцем зібрання відьом, проведення магічних ритуалів і переходу до іншого, потойбічного світу. Згадка про Лису гору у переказі створює атмосферу загадковості, межі між світом людей і світом духів, та підкреслює особливий час (купаль-

ська ніч), коли магічні сили активізуються. Таким чином, історично-значущі найменування структуриють фольклорний текст, надаючи йому глибини, локалізуючи події у конкретному місці і часі, що є важливим для зв'язку з предками і природою.

Переказ «Як пізнати відьму» *Пізнати відьму можна у Великдень: в заутрені вона цілує замка в церкві. Можна ще пізнати, як скотину виганяєш у череду* [4, с. 91] активує історично-значущі найменування, а саме: *Великдень* (назва з'явилася наприкінці першого тисячоліття з приходом на українську землю християнства) та його репрезентанти: *заутрення, церква, череда*, що виступають ключовими маркерами часопросторової семантики. *Великдень* окреслює конкретний сакральний час, коли, за народними уявленнями, магічні сили особливо активні. *Заутрення*, як частина богослужіння, локалізує події у символічному просторі релігійного обряду, підкреслюючи межу між буденним і святковим, між світами людей і духів. *Церква* виступає ойконімом, що має не лише географічне, а й сакральне значення: це простір, де розгортаються магічні події й де відьма проявляє свою сутність. *Череда* – локальна назва для групи худоби, яка вказує на традиційний спосіб життя, пов'язаний із сільською громадою, ритуалами і віруваннями.

Висновки. Історично-значущі найменування в українських фольклорних текстах слугують потужними маркерами часопросторової семантики, формуючи глибинний зв'язок між подіями, місцем і часом. Через ойконіми, ороніми, гідроніми, агеоніми, геортоніми та хороніми відтворюється локалізація подій, передається атмосфера народного буття, а також сакральний зміст, що трансформує простір і час у символічні межі між реальним та магічним світом. Фольклорні тексти завдяки історично-значущим найменуванням підкреслюють циклічність життя, зв'язок поколінь і традиції українського народу. Такі імена не лише окреслюють географічні та хронологічні координати, а й поглиблюють символічний зміст, що є основою для формування картини світу. Перспективи подальших досліджень полягають у порівняльному вивченні семантики онімів у різних жанрах українського фольклору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Колесник Н. Власні назви в українському фольклорі : сакральна онімія : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 192 с.
2. Вінтонів М.О., Вінтонів Т.М. Семантика і структура мікротопонімів міста Києва (на матеріалі історичних онімів Пріорка, Крістерова Гірка, Кинь-Грусть). *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 35. С. 21–26. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.3>
3. Мікрюкова К.О. Роль ойконімів в ідіолектах письменників-постмодерністів. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. № 2. С. 34–37. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.2.6>

4. Українські міфи, демонологія, легенди. Упоряд. М.К. Дмитренко. Київ : Муз. Україна, 1992. 144 с.
5. Українські народні жартівливі пісні / Упорядкув. Володимира Єсипка. Київ : Техніка, 2005. 232 с.
6. Українські народні пісні. Худож.-оформлювач П.С. Риженко. Харків : Фоліо, 2001. 249 с.
7. Гунчик І. Український магічно-сакральний фольклор: структура тексту та особливості функціонування : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 232 с.
8. Українські народні думи. Уклад. К. Грушевська. У 2 т. Т. 1. К. 2004. 304 с.
9. Українські балади. Упоряд. М.К. Дмитренко. Київ : Укр. центр духов. культури, 1993. 64 с.

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 25.06.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.07.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 20.08.2026